

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

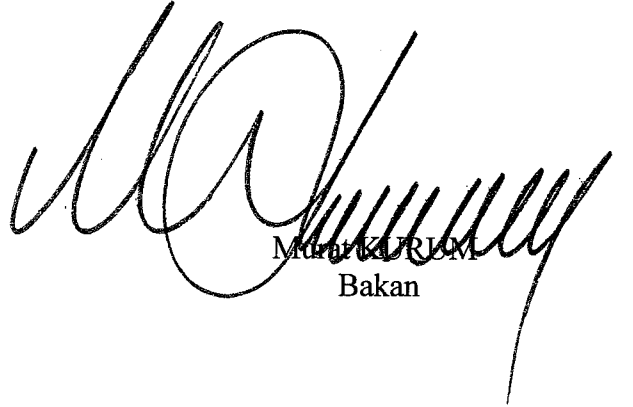
Sayı :30824082-610 - 13122022
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN KAYIHAN PALA'NIN
TBMM 7/24577 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/24 577
GK 119

SORULAR

Bursa'nın önemli bir yer üstü su kaynağı olan Nilüfer Çayı, kötü kentleşme ve çevresindeki sanayi tesislerinin denetimsizliği nedeniyle uzun yıllardır kirli akmaktadır. Nilüfer Çayı, Bursa'nın her mevsimde denize akan tek akarsuyudur ve son günlerde Marmara Denizi'nde yine ortaya çıkan müsilaja yol açan kaynaklardan da biridir. Endüstriyel ve evsel atık suların arıtılmadan deşarj edilmesi, sanayi tesislerinin arıtmasının olmaması veya var olan arıtma tesislerinin verimli çalışmaması gibi nedenler yüzünden, bir zamanlar balıkların yaşadığı Nilüfer Çayı, bugünlerde İV. Sınıf su kalitesine sahip olarak adeta bir atık kanalına dönüşmüş durumdadır.

Bursa'da endüstriyel atık suların yerleri ve yükleri hakkında, 1989 yılında yapılmış "Bursa Kirlilik Envanter Çalışmasından başlayarak, aralarında YÖK tez merkezinde yayınlanmış 25 bilimsel çalışmanın da olduğu çok sayıda bilimsel rapor, Nilüfer Çayı'nda yaşanan kirliliğin düzeyini açık olarak ortaya koymuş durumdadır. En son 2023 yılında yayınlanan bir doktora tezinde Nilüfer Çayı'nın doğduğu yerdeki (Keleş) konsantrasyon değerleri ile karşılaştırıldığında toplam PAH (Polisiklik Aromatik Hidrokarbonlar) konsantrasyonları Gümüştepe örnekleme noktasında 2 kat, Hasanağa örnekleme noktasında 51 kat, Geçit örnekleme noktasında 94 kat ve Karacabey örnekleme noktasında ise 100 kat daha yüksek bulunmuştur.

Bursa'da yaşayan yurttaşlar, çayın kent içindeki bölümlerinde köprülerden geçerken bile dayanılmaz bir koku yayıldığı, suyun çok kirli aktığı dile getirmektedir. Nilüfer Çayındaki kirlilik ekolojik bir tehdit olmasının yanı sıra önemli bir halk sağlığı sorununa da dönüşmüş durumdadır.

Bu bağlamda;

- 1)Nilüfer Çayında kirlilik ile ilgili olarak Bakanlığınız tarafından yapılmış bir değerlendirme, yayınlanmış bir rapor var mıdır?
- 2)Bakanlığınız Nilüfer Çayı ile ilgili bilimsel çalışmaları incelemiş ve değerlendirmiş midir?
- 3)Nilüfer Çayı temel olarak hangi kaynaklardan kirletilmektedir?
- 4)Son beş yıl içinde Nilüfer Çayı'ndan alınan su numunelerinin analiz sonuçları nedir? Çayın kimyasal, biyolojik ve fiziksel kirlilik düzeyi hangi seviyededir?
- 5)Bakanlığınızın ölçüm sonuçlarına göre Nilüfer Çayı üzerindeki dış ortam hava kalitesi ne durumdadır?
- 6)Bakanlığınızın ölçüm sonuçlarına göre Nilüfer Çayı yüzeyel su ve sediment örneklerindeki PAH (Polisiklik Aromatik Hidrokarbon) ve PCB (Poli Klorlu Bifenil) konsantrasyonlarının düzeyi nedir?
- 7)Nilüfer Çayına doğrudan veya dolaylı şekilde atık bırakan sanayi tesisleri tespit edilmiş midir? Bu tesislere yönelik herhangi bir denetim veya yaptırım uygulanmış mıdır?
- 8)Nilüfer Çayının yemden temiz akmasıyla ilgili olarak Bakanlığınızın herhangi bir eylem planı var mıdır?
- 9)Nilüfer Çayının temiz akmasını sağlamak amacıyla bilim insanları, akademik odalar, sivil toplum kuruluşları yerel yönetimler ve toplum katılımıyla bir "Acil Eylem Planı" oluşturmak amacıyla girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR

Bakanlığımız tarafından alıcı ortama deşarjı bulunan tesislerden Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve bu yönetmeliğe bağlı çıkarılan Numune Alma ve Analiz Metotları Tebliği gereğince periyodik olarak denetim numunesi alınmakta ve yönetmelikte verilen sınır değerleri sağlamayan tesislere idari para cezası uygulanmaktadır.

Ülkemiz sınırlarında Bakanlığımız tarafından kurulan ulusal hava kalitesi izleme istasyonlarından hava kalitesi anlık olarak takip edilebilmektedir. Bursa ili sınırlarında anlık olarak ölçülen hava kalitesi değeri orta seviyededir. Derelerden numune alma ve takibi 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna bağlı yönetmelikler uhdesinde bulunmamaktadır. Derelerden numune alma ve takibi ile ilgili iş ve işlemler Tarım ve Orman Bakanlığı (DSİ Genel Müdürlüğü) tarafından yürütülmektedir.

Bursa ili sınırlarında doğrudan veya dolaylı Nilüfer Çayına deşarjı bulunan işletmelerden periyodik olarak atık su numunesi alınarak denetim yapılmaktadır. Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği sınır değerleri sağlamayan tesislere idari para cezası uygulanmaktadır.

Bursa il sınırlarında kentsel ve sanayiden kaynaklı endüstriyel nitelikli atık sular arıtdıktan sonra Nilüfer çayında deşarj edilmektedir.